

ابومنصور موفق الدین بن علی هروی (قرن چهارم و پنجم هجری قمری)

مولانا ابومنصور موفق الدین بن علی هروی پزشک و داروشناس نامدار شیعه ایرانی از مردم هرات در دوران آل بویه بود.

هروی به نوشته خودش، دانشش را از کتاب‌های حکما و اطبای پیشین از جمله دانشمندان ایران و یونان و هند فراگرفت و در ادویه و اغذیه مختلف به تأمل نگریست. آنگاه کتابی مهم تألیف کرد به نام الابنیه عن حقایق الادویه که بنا به ادعای خود او «از همه داروهای شناخته شده به شرحی تمام یاد کرده است». وی این کتاب را به امیر منصور بن نوح سامانی (حکومت: ۳۵۰-۳۶۶ق) تقدیم کرده است. قدیمی‌ترین نسخه این کتاب، نسخه معاصر مؤلف است که به قلم بزرگ دیگری از بزرگان مشاهیر ایران زمین یعنی اسدی طوسی، شاعر و لغت‌شناس معروف و مؤلف کتاب سترگ گرشاسب‌نامه و لغت فرس کتابت شده است. در این کتاب شرح خواص و آثار دارویی ۵۶۱ دارو ذکر شده است.

هروی دانشمندی اهل مطالعه و باریک‌بین و دقیق بود. مطالعاتش از آثار پیشینیان را به آزمایش و تجربه می‌آزمود و با نگاهی نقادانه، آنچه را که عملاً در درمان بیماری کارساز می‌دید به دیگران توصیه می‌کرد.